

Fylkesmannen i Aust- og Vest-Agder

TILSYNSRAPPORT

Skolebasert vurdering

Aust-Agder fylkeskommune – Arendal videregående skole

TIL: Aust-Agder fylkeskommune

VÅR REFERANSE: 2016/10197

KONTAKTPERSON I FYLKESKOMMUNEN:

Seksjonsleder Karen Grundesen

FYLKESMANNENS TILSYNSGRUPPE:

Seniorrådgiver Cecilie Thorbjørnsen Mork

Seniorrådgiver Kari Skogen, tilsynsleder

Innholdsfortegnelse

Sammendrag	3
1. Innledning	4
2. Om tilsynet med Aust-Agder fylkeskommune – Arendal videregående skole	4
2.1 Fylkesmannen fører tilsyn med offentlige skoler	4
2.2 Tema for tilsynet.....	4
2.3 Om gjennomføringen av tilsynet	5
3. Skolebasert vurdering	5
3.1 Rettslig krav	5
3.2 Fylkesmannens undersøkelser	7
Fylkesmannens undersøkelser baserer seg på egenvurderinger i RefLex, diverse dokumentasjon og intervjuer med skolens ledelse og lærergrupper. Se vedlegg.	7
3.3 Fylkesmannens vurderinger.....	7
<i>Skolen skal velge tema for den skolebaserte vurderingen basert på en bred og samlet vurdering av om elevene når målene i læreplanverket (LK06).</i>	7
3.4 Fylkesmannens konklusjon.....	8
4. System for å vurdere og følge opp at kravene blir etterlevd	8
4.1 Tilsynet er ikke utvidet til å omfatte skoleeiers system	8
5. Avslutning av tilsyn	9
21. desember 2016.....	9
Vedlegg: Dokumentasjonsgrunnlaget	10

Sammendrag

Tilsynsrapporten gir ikke en fullstendig vurdering av Aust-Agder fylkeskommune som skoleeier og av Arendal videregående skole. Rapporten omhandler bare resultater knyttet til temaene som er valgt for tilsynet og situasjonen på det tidspunktet tilsynet ble gjennomført. Fylkesmannen har mottatt skriftlig dokumentasjon samt gjennomført intervju med ansatte.

Utdanningsdirektoratet har fastsatt metode og innhold for tilsynet. Informasjon om nasjonale tilsyn og metodehåndbok som skal gjelde for alle tilsyn etter opplæringsloven, finnes på Utdanningsdirektoratets nettside – www.udir.no

- Tema og formål

Felles nasjonalt tilsyn 2014-17 handler om skolens arbeid med elevenes utbytte av opplæringen og består av tre områder for tilsyn: Skolens arbeid med elevenes utbytte av opplæringen, forvaltningskompetanse og skolebasert vurdering (som denne tilsynsrapporten omhandler).

- Gjennomføring

Fylkesmannen har høsten 2016 gjennomført tilsyn ved Arendal videregående skole i Aust-Agder fylkeskommune. Vi veiledet om tilsynet i møte på skolen 2. september, der alle de aktuelle lærere og ledelsen var til stede. Videre var en representant for fylkeskommunen til stede. Skolen sendte inn dokumentasjon. På bakgrunn av dokumentasjonen gjennomførte vi intervjuer på skolen 19. oktober med ledelsen, lærere og elever.

- Avdekkede brudd på regelverket

Tilsynet har ikke avdekket brudd på regelverket.

1. Innledning

Fylkesmannen åpnet 10. juni 2016 tilsyn med skolebasert vurdering i Aust-Agder fylkeskommune. Undersøkelsene har vært på skolenivå ved Arendal videregående skole.

Felles nasjonalt tilsyn 2014-17 handler om skolens arbeid med elevenes utbytte av opplæringen og består av tre områder for tilsyn: Skolens arbeid med elevenes utbytte av opplæringen, forvaltningskompetanse og skolebasert vurdering (som denne tilsynsrapporten omhandler). Utdanningsdirektoratet har utarbeidet veiledningsmaterie¹ knyttet til tilsynet, og Fylkesmannen har gjennomført informasjons- og veiledningssamlinger.

Det er fylkeskommunen som har det overordnede ansvaret for at kravene i opplæringsloven blir overholdt, jf. opplæringsloven § 13-10 første ledd. Fylkeskommunen er derfor adressat for denne foreløpige tilsynsrapporten.

Tilsynet har ikke avdekket brudd på regelverket.

Aust-Agder fylkeskommune har rett til å kommentere på den foreløpige tilsynsrapporten jf. forvaltningsloven § 16. Frist for tilbakemelding er 14. desember 2016. Etter utløp av fristen for tilbakemelding, vil Fylkesmannen utarbeide en endelig tilsynsrapport.

2. Om tilsynet med Aust-Agder fylkeskommune – Arendal videregående skole

2.1 Fylkesmannen fører tilsyn med offentlige skoler

Fylkesmannen fører tilsyn med offentlige skoler jf. opplæringsloven § 14-1 første ledd, jf. kommuneloven kap. 10 A. Fylkesmannens tilsyn på opplæringsområdet er lovlighetstilsyn jf. kommuneloven § 60 b. Fylkesmannens tilsyn med offentlige skoler er myndighetsutøvelse og skjer i samsvar med forvaltningsrettens regler for dette.

I de tilfeller Fylkesmannen konkluderer med at et rettslig krav ikke er oppfylt, betegnes dette som brudd på regelverket, uavhengig av om det er opplæringsloven eller forskrifter fastsatt i medhold av denne som er brutt.

2.2 Tema for tilsynet

Temaet for tilsynet er skolebasert vurdering. Skolebasert vurdering er skolens jevnlige vurdering av i hvilken grad egen virksomhet medvirker til å nå målene i Læreplanverket for Kunnskapsløftet. Vurdering av egen virksomhet betyr at skolen skal vurdere organiseringen, tilretteleggingen og gjennomføringen av opplæringen.

I tilsynet vurderer vi om Arendal videregående skole gjennomfører skolebasert vurdering i samsvar med forutsetningen.

Elevvurdering, skolebasert vurdering og nasjonal vurdering skal ses i sammenheng. De ulike formene for vurdering skal samlet sett utfylle hverandre og medvirke til at den enkelte eleven blir motivert til å ta i bruk sine evner og anlegg, og at de nasjonale målene for opplæringen styrer arbeidet i skolen (Stortingsmelding 47 1995-1996). Det

¹ <http://www.udir.no/Regelverk/regelverk/tilsyn/>

overordnede formålet med tilsynet er at skolebasert vurdering på denne måten medvirker til at elevene får et godt utbytte av opplæringen.

Tilsynet skal bidra til at kommunen som skoleeier sørger for at skolen ved skolebasert vurdering

- velger tema basert på en bred og samlet vurdering av om elevene når målene i læreplanverket
- vurderer ulike endringer som kan bidra til økt måloppnåelse og følger opp disse
- sikrer en bred medvirkning i gjennomføringen
- gjennomfører vurderingen jevnlig

Manglende eller mangelfull gjennomføring av skolebasert vurdering kan føre til at skolen ikke forbedrer sin organisering, tilrettelegging eller gjennomføring av opplæringen for å øke elevenes måloppnåelse. Elevene får dermed ikke det utbyttet av opplæringen som de ellers kunne fått.

2.3 Om gjennomføringen av tilsynet

Tilsyn med Aust-Agder fylkeskommune ble åpnet gjennom brev 10. juni 2016. Fylkesmannen har krevd at kommunen legger frem dokumentasjon, jf. kommuneloven § 60 c.

Fylkesmannens vurderinger og konklusjoner er basert på skriftlig dokumentasjon og opplysninger fra intervju, se vedlegg.

3. Skolebasert vurdering

3.1 Rettslig krav

Nedenfor har vi oppgitt og utdypet de rettslige kravene for tilsynet med skolebasert vurdering. Alle de rettslige kravene bygger på forskrift til opplæringsloven § 2-1.

Skolen skal velge tema for den skolebaserte vurderingen basert på en bred og samlet vurdering av om elevene når målene i læreplanverket (LK06).

Skolen skal jevnlig vurdere i hvilken grad organisering, tilrettelegging og gjennomføring av opplæringen bidrar til å nå målene i Læreplanverket for Kunnskapsløftet (LK06), jf. forskrift til opplæringsloven § 2-1. I vurderingen må derfor skolen sammenholde resultatet av opplæringen med de mål og prinsipper som er formulert i læreplanverket. Denne vurderingen skal alltid, direkte eller indirekte, sikte mot å fremme elevenes utvikling og utbytte av læringen.

Som første del av å gjennomføre en skolebasert vurdering må skolen etablere et kunnskapsgrunnlag som reflekterer bredden av mål i læreplanverket.

Kunnskapsgrunnlaget må bygge på kilder som gir resultater fra faglige mål, og fra mål som omfatter elevenes trivsel og utvikling på andre områder enn de faglige. I tillegg til egne kilder har skolene tilgang til flere nasjonale kilder i Skoleporten, for eksempel Elevundersøkelsen.

Når skolen har fått et bredt kunnskapsgrunnlag, må de bruke dette til å foreta en samlet vurdering av i hvilken grad elevene når målene for opplæringen på ulike områder. Dette skal gi skolen et grunnlag til å reflektere og analysere helhetlig i hvor stor grad skolens elever har nådd målene i læreplanverket.

Basert på denne refleksjonen må skolen velge tema for den skolebaserte vurderingen. Skolen skal se på områder hvor skolen vurderer at endringer i skolens organisering, tilrettelegging og gjennomføring av opplæringen kan fremme elevenes utvikling og utbytte av opplæringen. Det vil si endringer som kan øke elevenes måloppnåelse. Valg av tema må over tid ivareta bredden av mål for opplæringen.

Skolen skal vurdere om endringer i organiseringen, tilretteleggingen og gjennomføringen av opplæringen kan bidra til økt måloppnåelse hos elevene i det valgte temaet.

Den skolebaserte vurderingen skal identifisere hvilke endringer som best kan øke måloppnåelsen for elevene innenfor det skolen har valgt å se på i vurderingen. Måloppnåelsen sikter her til alle målene i læreplanverket som inngår i det valgte temaet, og ikke bare faglige mål.

I kravet ligger det at skolen må vurdere endringer innenfor ulike rammebetingelser for opplæringen, og i utgangspunktet ikke bare velge å se på én type tiltak. Endringer skolen kan vurdere, er nye tiltak som for eksempel oppstart av et utviklingsarbeid. Skolen kan også vurdere om videreføring av det som skolen allerede gjør, er det beste. Skolen må vurdere endringene for skolen som helhet på systemnivå, selv om eventuelt konsekvensene av endringene i noen tilfeller primært vil vise seg for enkelte klasser eller for enkelte fag.

Skolen skal følge opp de endringer som de eventuelt kom frem til i den skolebaserte vurderingen.

Hensikten med den skolebaserte vurderingen er å sørge for at skolen lærer og utvikler seg slik at elevene i enda større grad kan nå bredden av mål i læreplanverket. Når skolen gjennom vurderingen avdekker forbedringsområder, må skolen derfor følge opp dette videre. Endringene kan både være at skolen iverksetter nye enkelttiltak, eller at de starter et utviklingsarbeid. Skolen kan også komme frem til at de kun vil opprettholde og eventuelt forsterke det de allerede gjør. I noen tilfeller kan foreslåtte endringer eller tiltak være slik at det er nødvendig med en dialog med skoleeier før tiltakene eventuelt iverksettes.

Skolen skal ha en bred og representativ medvirkning i arbeidet med skolebasert vurdering.

I ordet «skolebasert» ligger det at vurderingen må involvere alle berørte parter på skolen i både analysen og i arbeidet med endringer og tiltak på bakgrunn av analysen. Gjennom vurderingen blir personalet bevisstgjort på sammenhengen mellom hvordan opplæringen gjennomføres, og i hvilken grad elevene når målene. Lærerne vil også være sentrale i å gjennomføre de fleste endringstiltakene. Å involvere lærerne er derfor viktig for at eventuelle tiltak skal lykkes. Skolen vurderer for øvrig hvem som skal delta ut fra temaene som berøres. Å involvere elevene vil være aktuelt i mange tema.

Skolen skal gjennomføre skolebasert vurdering jevnlig.

Den skolebaserte vurderingen må utføres i samsvar med forutsetningen, jf. de foregående kravene til gjennomføringen av vurderingen. Skolen må gjennomføre slik skolebasert vurdering jevnlig, jf. forskrift til opplæringsloven § 2-1. I utgangspunktet bør vurderingen gjennomføres årlig, men det må anvendes skjønn hvor tidsbruk vurderes opp mot det forsvarlige.

3.2 Fylkesmannens undersøkelser

Fylkesmannens undersøkelser baserer seg på egenvurderinger i RefLex, diverse dokumentasjon og intervjuer med skolens ledelse og lærergrupper. Se vedlegg.

3.3 Fylkesmannens vurderinger

Skolen skal velge tema for den skolebaserte vurderingen basert på en bred og samlet vurdering av om elevene når målene i læreplanverket (LK06).

Dokumentasjonen viser at skolen tar utgangspunkt i mange typer kilder for å vurdere om elevene når målene i læreplanverket. De bruker især PULS. Det er eksterne kilder, som Elevundersøkelsen og karakterstatistikker, der er lærerevaluering i fag. De har møter om standpunkt karakterer sammenliknet med eksamens karakterer. Skolen benytter seg av mange kilder for å vurdere om elevene når målene i læreplanverket. Vurderingen er basert på et bredt grunnlag, utfordringen kan være å få til en helhetlig analyse.

Skolen skal vurdere om endringer i organiseringen, tilretteleggingen og gjennomføringen av opplæringen kan bidra til økt måloppnåelse hos elevene i det valgte temaet.

Skolen gir uttrykk for at den er i stadig utvikling og opptatt av å finne nye arbeidsmåter for å øke måloppnåelsen for elevene. De har vært med i prosjektet Vurdering for læring, de har utviklet en rekke rutinebeskrivelser og maler for å sikre at elevene får bidra i sin egen læring. De har satset mye på læringsmiljøet, fordi det for noen år siden viste seg ikke å være optimalt. De viser til at vurdering av situasjonen har ført til handlinger på flere områder. Dokumentasjonen gir eksempler på mange slags vurderinger av arbeidsmåter og organisering som følges opp aktivt. Eksempelene er så mange at man kan spørre seg om dette spriker for mye til å kalles «skolebasert vurdering». En noe klarere spissing, kunne være formålstjenlig ut ifra en tankegang om å bidra til økt måloppnåelse i «det valgte temaet». Imidlertid er det vesentlige at det skjer noe, og her ser vi mye initiativ til forbedring og stadig utvikling.

Skolen skal følge opp de endringer som de eventuelt kom frem til i den skolebaserte vurderingen.

Skolen har hatt mange tema de har fulgt opp over tid. Det er blitt nevnt læringstrykket – utbyttet av opplæringen. De har hatt prosjekt i vurdering for læring i to år og i skolemiljøprosjekt på fire år. Det har også vært tema om felles regelhåndtering. Elevundersøkelsen har vært utgangspunkt for arbeidet med skolemiljø i flere år. Og vurderingsarbeid har skolen hatt fokus på siden de var med i prosjektet Vurdering for læring. Det betyr at de følger opp temaene over tid og dermed endringene.

Skolen skal ha en bred og representativ medvirkning i arbeidet med skolebasert vurdering.

Alle er samstemte i at det er bred deltakelse i valg av tema og deltakelse i skolebasert vurdering. Elever kan komme med forslag og lærere. Hva skolen skal arbeide spesielt

med er tema på fagteamene og avdelingsmøter. Endelig tema behandles i drøftingsmøter. Noen tema initieres også fra Utdanningsavdelingen i Aust-Agder fylkeskommune. Men det er skolen som tar den endelige avgjørelsen.

Skolen skal gjennomføre skolebasert vurdering jevnlig.

Selv om ikke uttrykket «skolebasert vurdering» brukes i planene, er det det som foregår når det er årlig oppfølging av resultatene av elevundersøkelsen eller årlig gjennomgang av eksamensresultatene – og av disse sett i forhold til standpunktkarakterene. De er innom mange andre tema som er gjenstand for jevnlig vurdering og forsøk på forbedringer. Så om den skolebaserte vurderingen ikke er spisset til bare få og entydige tema, er dette en skole som arbeider jevnt og systematisk for å utvikle sin praksis til beste for elevenes læringsutbytte.

3.4 Fylkesmannens konklusjon

Når det gjelder Arendal videregående skoles etterlevelse av Opplæringslovens § 2-1, mener vi at skolen velger tema i den skolebaserte vurderingen basert på en bred og samlet vurdering av om elevene når målene i læreplanverket. Videre mener vi at skolen vurderer om endringer i organiseringen, tilretteleggingen og gjennomføringen av opplæringen kan bidra til økt måloppnåelse hos elevene i det valgte temaet. Skolen følger opp endringene som de kom frem til i den skolebaserte vurderingen. Og det er bred og representativ medvirkning i arbeidet med skolebasert vurdering. Skolen gjennomfører skolebasert vurdering jevnlig.

4. System for å vurdere og følge opp at kravene blir etterlevd

4.1 Tilsynet er ikke utvidet til å omfatte skoleeiers system

Vi har vurdert å utvide tilsynet til å omfatte om skoleeier har et forsvarlig system for å vurdere og følge opp om kravene i regelverket er oppfylt, jf. opplæringsloven § 13-10 andre ledd. Dette gikk frem av vårt varselbrev. Til å vurdere dette har vi lagt til grunn skoleeiers og skolens egenvurdering, intervju på skolen og dokumenter og funn i tilsynet. Samlet sett vurderer vi at informasjon fra disse kildene ikke tilsier en utvidelse av tilsynet til å omfatte om skoleeier har et forsvarlig system innenfor det temaet tilsynet omfatter. Vi viser da spesielt til at det fremkommer at det er systematisk møte mellom fylkeskommunen og skolen om tema for vurdering og oppfølging av hva som skjer. Dette ser vi beskrevet i *Overordnet kvalitetssystem for videregående opplæring i Agder*, side 9. Intervjuene bekrefter at det er jevnlig kontakt med utdanningsavdelingen i Aust-Agder fylkeskommune.

Vi understreker at denne informasjonen ikke er et godt nok grunnlag til å vurdere om skoleeiers system oppfyller alle kravene i regelverket. Vi kan derfor på et senere tidspunkt gjennomføre tilsyn med om skoleeier har et forsvarlig system innenfor temaet i dette tilsynet eller på andre områder. Dette kan bli aktuelt dersom vi får nye opplysninger fra andre kilder eller gjennom andre tilsyn.

5. Avslutning av tilsyn

Fylkesmannen har ikke konstatert regelbrudd. Tilsynet avsluttes.

Kommunen har rett til innsyn i sakens dokumenter, jf. forvaltningsloven § 18.

21. desember 2016

Kari Skogen, tilsynsleder

Cecilie Thorbjørnsen Mork

Vedlegg: Dokumentasjonsgrunnlaget

Følgende dokumenter inngår i dokumentasjonsgrunnlaget for tilsynet:

Egenvurdering i RefLex

- Skoleledelsen
- Lærergruppe norsk studiespesialisering vg1
- Lærergruppe matematikk T og P vg1
- Lærergruppe YFF vg1

Svar på spørreundersøkelse - elever i vg1

Vedlegg:

- Årshjul skolebasert vurdering 2016-2017
- Oppdragsbrev og styringsdialog 2016
- Oppdragsbrev fagkoordinatorene 2016-2017
- Tema for skolebasert vurdering skoleåret
- Overordnet kvalitetsdokument for videregående skoler i Aust-Agder
- TPO – kvalitetsdokument for Arendal videregående skole
- Hospiteringsinvitasjon Arendal kommune
- Virksomhetsplan AVGS 1617
- Skjema Vfl skole
- Aust-Agder pulje 2 udir
- Skolebasert vurdering skjema
- Strategiplan FYR
- Skolebasert vurdering – refleksjon
- Årshjul skolebasert vurdering
- PM høsten 2016 endelig
- Evaluering+av+undervisning+skjema 1 og 2
- Evaluering av rutinebeskrivelser
- Refleksjonsspørsmål

Det ble gjennomført stedlig tilsyn 19. oktober

Det ble avholdt intervjuer med:

- Rektor og assisterende rektor
- Sju elever fra gruppene som hadde svart på spørreundersøkelsen
- To YFF-lærere
- Tre matematikklærere
- Tre norsklærere
- Spespedteam og minoritetskoordinator, i alt tre stykker